

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: Udrag fra En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 222. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299310951104/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Fortrolighed med den gamle Folkevisetone i Sangen »Jeg ved en Urt baade dejlig og bold«. En ubestemt Tradition tilføjer ham flere Salmer, og han kunde meget vel være Dagevisens Fornyer». Severinsens gæt forekommer endnu svagere end Brandts og savner enhver begrundelse for, hvorfor stiftsprovst Hans Thomsson skulle fortie sin biskops indsats som fornyer af DV. Eftersom Th bruger at anføre forfatternavne ved de tekster, der er begået af adelige og gejstlige notabiliteter, må vi ved tavsheden ved DV slutte, at bearbejderen enten er ukendt for Thomsson eller ikke i 1569 har haft en status, der gjorde det formålstjenligt at anføre hans navn.

Severinsen fremlægger sangtekster fra tiden mellem ca.1470 og 1544, der i visse formuleringer kan have den gamle DV som deres forudsætning. Det er den eneste rimelige forklaring på, at den latinske julesang *Dies est letitia* i 1544 kan begynde »*Den signede Dag er voss beted/ thi maa wi frilige quæde...*«, ligesom det også må være afsmitning fra DV's str.1,4, når julesangens str.6,9-10 lyder »da föddis den Herre baade mild oc blid/ oss alle til glæde oc fromme.« I mariavisen: *Gudh födhers makth keller ick oppa* (aftrykt BH I nr.XII efter håndskriftet AM 76,8^o fra ca.1470. I sin helhed er AM 76,8^o senest udgivet i *A Danish Teacher's Manual*, Lund 1993) begynder str.15 »*Wära alth then tingh, i wendhen er/ och all then tingh, som gwdh hawer kier...*«, der minder om Th's DV str.5 »*Maar alle de træ i Verden er/...*«. Ligeledes er Severinsen ikke i tvivl om, at Th's DV str.7, som ikke findes i hverken C4 eller i den islandske opskrift AM, må have påvirket disse linier i den svenske vise om slaget ved Bränkyrka 1518: »*Eviinnerlig tid han är så lång/ ho det vil rät betänka./ Den, Falskhet brukar, för honom är tvång/ i pinone neder sänkte...*«. Dog viger Severinsen tilbage for den nærliggende konklusion, at så må Th's DV altså have forebygget inden reformationen.

Om DV's videre skæbne skriver Severinsen, at den snart blev den eneste kendte tekst, der ikke måtte mangle i nogen salmebog. På den baggrund finder han det underligt, at den udelukkedes af Kingos salmebog. Men har Severinsen ret i sin påstand